

Porsgrunn kommune

Ordfører

Adresseliste

Klikk her for å skrive inn

tekst.

Deres ref.

Vår ref.

15/01909-1

Dato

05.03.2015

Invitasjon til temadag – kommunereformen i Porsgrunn

Ordfører og formannskap inviterer med dette til Temadag i forbindelse med kommunereformarbeidet i Grenland og Porsgrunn, mandag den 23. mars klokken 0830 til ca. klokken 1500 i bystyresalen i Rådhuset.

Invitasjonen går til et utvalg som etter beste skjønn representerer ulike deler av kommunesamfunnet Porsgrunn, jfr. adresselisten.

Vedlagt følger en mer utfyllende informasjon om temadagen og bakgrunnen for denne, men i kortversjon vil temadagen ta for seg status og utfordringer på kommunens ulike roller i Porsgrunnssamfunnet:

1. Som tjenesteyter
2. Som myndighetsutøver
3. Som samfunnsutvikler
4. Som demokratisk arena.

I gruppearbeid knyttet til kommunens ulike roller vil administrasjonen legge fram bakgrunnsstoff i form av statistikk, analyser og annet som kan belyse situasjonen i vår kommune, som grunnlag for diskusjon i gruppene.

Hovedmålsettingen for dagen er å reflektere over om det er spor i måten kommunen løser sine oppgaver på i dag som tilsier at oppgaveløsningen blir bedre for kommunens innbyggere i en større sammenslått kommune og om dette kan frigjøre midler til nye, prioriterte oppgaver og i tilfelle hvilke kommuner som da burde slå seg sammen. I denne forbindelse er det også viktig å se på utfordringene framover, gjerne i et 20-års perspektiv.

Dagen vil forhåpentligvis gi oss en felles forståelse for kommunereformprosessen, kommunens situasjon og utfordringer samt et omforent syn på hvilke sammenslåingsmodeller det kan være interessant å utrede videre.

Anbefalingen fra de ulike temadagene i de seks Grenlandskommunene, vil danne grunnlaget for videre diskusjoner i det etablerte Grenlandssamarbeidet som igjen vil danne grunnlaget for vedtak i seks by- og kommunistyrer om hvilke kommunesammenslåingsalternativ det kan være interessant å utrede videre.

Postadresse

Porsgrunn kommune
Postboks 128
3901 Porsgrunn

Besøksadresse

Storgate 153
3915 Porsgrunn
www.porsgrunn.kommune.no

Telefon: 35 54 70 00

Telefaks: 35 55 01 50

Epost: postmottak@porsgrunn.kommune.no

Bankgiro:

Org.nr.: 939991034

Vi skal altså ikke vedta noen kommunesammenslåing nå, det skal vi først gjøre sommeren 2016, bare hvilke alternativer som Porsgrunn skal foreslå å utrede videre.

Dagsorden for dagen.

Klokken 0830	Velkommen ved ordfører
Klokken 0845	Kommunereformen ved Fylkesmannen
Klokken 0915	Kommunereformprosessen i Grenland ved prosjektleder
Klokken 0945	Hovedtrekkene i utviklingen i kommunen ved rådmann
Klokken 1015	Innledning til gruppearbeid.
Klokken 1030	Vi går i gruppene. Lunsj i gruppene ca klokken 1200. Beinstrekk mm. inkludert.
Klokken 1300	Oppsummering fra hver enkelt gruppe i plenum. Plenum enes om å anbefale noen kommunesammenslåingsalternativ for videre utredning.
Klokken 1430	Oppsummering og veien videre.
Klokken 1415	Avslutning, takk og vel hjem.

Påmelding sendes senest den 18.3. 2015 til:

torstein.haugland@porsgrunn.kommune.no

Telefon: 35 54 7288/404 78 404

Om du har ønske om å komme i en spesiell gruppe, vil vi prøve å imøtekomme det.

Med hilsen

Øystein Beyer
Ordfører
35547110

Morten Næss

Brevet er godkjent elektronisk.

Adresseliste.

Ordfører, 1

Formannskap, 12

Gruppeledere som ikke er representert i formannskapet, 2

Utvalgsleder som ikke er representert i formannskapet, 1

Tillitsvalgte samt hovedverneombud, 6

Leder av eldrerådet, 1

Leder av rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne, 1.

Ungdomsutvalget, 2

Leder av Porsgrunn KFU, 1

Utvalgte velforeningsledere, 8

Representanter fra ViG, NHO, LO, PMB(2) og næringssjef, 6.

Kirkelig fellesråd, daglig leder og rådsleder, 2.

Sentrale ledere i kommunens administrasjon

Bakgrunn.

Storting og regjering har vedtatt å gjennomføre en kommunereformprosess. Om målet med kommunereformen leser vi på Kommunal og moderniseringsdepartementets hjemmeside:

Regjeringen ønsker å flytte makt og ansvar til større og mer robuste kommuner. Målet er et lokaldemokrati som kan ivareta velferd og sikre verdiskapning og trivsel. Kommunene må ha kraft til å møte de utfordringene som venter. Det er utfordringer knyttet til demografi, velferd og kompetanse og evne til å skape gode og attraktive lokalsamfunn.

Det er 50 år siden forrige kommunereform og kommunene har fått betydelig større ansvar for velferdsoppgaver siden den gang. Samtidig har den statlige detaljstyringen økt og kommunene har de senere år flyttet flere oppgaver inn i interkommunale samarbeid. Regjeringen ønsker kommuner som er bedre rustet til å håndtere oppgavene de har, og som kan møte de utfordringer og de nye oppgaver som kommer i årene framover.

Stortinget har sluttet seg til følgende overordnede mål for reformen og som derved vil være førende for kommunes arbeid i tiden som kommer:

- Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne
- Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling
- Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner
- Styrket lokaldemokrati

Kommunereformen er en velferdsreform. Det handler om bedre velferdstjenester der folk bor, nå og i fremtiden, men den handler også om bedre organisering i områder der både innbyggere og næringsliv daglig krysser flere kommunegrenser, og der større kommuner vil kunne gi en mer helhetlig og god planlegging til beste for innbyggerne.

På departementets hjemmesider blir stortingets overordnede mål, nevnt over, nærmere utdypet:

Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne. *Større kommuner med bedre kapasitet og kompetanse vil legge til rette for gode og likeverdige tjenester over hele landet. Større fagmiljø vil gi mer stabile arbeidsmiljø, bredde i kompetansen og en bredere tiltaksportefølje, særlig i små og mellomstore kommuner.*

Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling. *Kommunesektoren skal bli bedre i stand til å løse nasjonale utfordringer. Reformen skal bedre forutsetningene for en styrket og samordnet lokal utvikling i alle deler av landet både når det gjelder arealbruk, samfunnssikkerhet- og beredskap, transport, næring, miljø og klima samt den sosiale utviklingen i kommunen. Det er ønskelig at kommunegrensene i større grad tilpasses naturlige bo- og arbeidsmarkedsregioner.*

Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner. *Større kommuner vil ha større ressursgrunnlag og kan også ha en mer variert befolknings- og nærings sammensetning. Det gjør kommuner mer robuste ovenfor uforutsette hendelser og utviklingstrekk. Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner vil legge til rette for en mer effektiv ressursbruk innenfor begrensede økonomiske rammer.*

Styrke lokaldemokratiet og gi større kommuner flere oppgaver. *Større og mer robuste kommuner kan få flere oppgaver. Dette vil gi økt makt og myndighet til kommunene, og derved økt lokalt selvstyre. Større kommuner vil også redusere behovet for interkommunale løsninger. Færre og større kommuner som gjennomfører en velferdspolitik i henhold til nasjonale mål, vil redusere behovet for statlig detaljstyring. Kommunene vil slik få større frihet til å prioritere og tilpasse velferdstilbudene til innbyggernes behov.*

Forankring i Porsgrunn.

Ved likelydende vedtak i by- og kommunestyre i de seks Grenlandskommunene har de valgt å starte opp kommunereformprosessen og gjennomføre denne sammen i det etablerte Grenlandssamarbeidet. Porsgrunn bystyre fattet den 2.10. 2014, slikt vedtak:

- 1. Porsgrunn kommune starter opp arbeidet med Regjeringens kommunereform. Arbeidet skal gjennomføres i samarbeid med de øvrige Grenlandskommunene og i regi av Grenlandssamarbeidet.*
- 2. Kommunens tillitsvalgte skal holdes løpende orientert om prosessen og sikres medvirkning og deltakelse.*
- 3. Målet for arbeidet er å lage et godt beslutningsgrunnlag for senere politiske strukturvedtak.*
- 4. Prosessen skal bidra til å gi kommunen økt innsikt i spørsmål om framtidig kommunestruktur og skal gjennomføres med fokus på åpenhet og informasjon.*
- 5. Befolkningen skal på egnet måte høres.*
- 6. Arbeidet startes opp høsten 2014 og avsluttes rundt årsskiftet 15/16. Siktemålet er vedtak i de enkelte kommuner senest våren 2016.*
- 7. Prosessen skal gjennomføres i henhold til Regjeringens mål og opplegg for reformen og i samarbeid med Fylkesmannen og KS.*

Mandatet for prosessen i Grenlandskommunene.

I regi av Grenlandsrådet, som er Grenlandskommunenes øverste samarbeidsorgan, er det utarbeidet et mandat for gjennomføring av kommunereformprosessen i de seks kommunene. Av mandatet fremgår det blant annet:

«Det skal gjennomføres en prosess som gir økt innsikt i spørsmål om framtidig kommunestruktur og regionens utviklingsmuligheter. Utarbeide gode beslutningsgrunnlag for senere politiske strukturvedtak i de seks kommunene i Grenlandsregionen».

Prosjektmandatet anviser videre et utredningsarbeid i to faser:

- 1. Kartlegge status og utfordringer i de seks Grenlandskommunene. Analyse og drøfting. Vedtak i by- og kommunestyre om mulige sammenslåingsalternativer/modeller det skal jobbes videre med. Dette arbeidet skal etter planen skje i perioden desember 2014 til april 2015. Vedtak før sommeren 2015.*
- 2. Utredninger knyttet til hver valgte sammenslåingsalternativ/modell. Behandling i by- og kommunestyre. Vedtak om eventuell sammenslåing. Dette arbeidet skal etter planen skje i perioden mai 2015 til mai 2016.*

Ved denne invitasjon ønsker Porsgrunn kommune medvirkning og involvering i fase 1, kartlegging av status og utfordringer i vår kommune, samt drøfte ulike kommunesammenslåingsmodeller det kan være interessant å utrede videre, sett på bakgrunn av foretatte kartlegging. Resultatet av denne prosessen skal fremmes som politisk sak for bystyret før sommeren, og bystyret vil der ta stilling til hvilke sammenslåingsalternativer det skal arbeides videre med.

Gjennomføring av en temadag.

Grenlandskommunene har blitt enige om å gjennomføre fase 1 i utredningsarbeidet i hovedsak på samme måte. Dette gjøres ved på en systematisk og mest mulig ensartet måte i hver av de samarbeidene kommunene, å analysere status og utfordringer i egen kommune, nå og i framtiden (20-30 år) og sette dette opp mot Stortingets mål for kommunereformen

En analyse av status og utfordringer kan eksempelvis gjøres med utgangspunkt i kommunens fire roller:

1. Tjenesteyter
2. Myndighetsutøver
3. Samfunnsutvikler
4. Demokratisk arena

Regjeringens har med utgangspunkt i disse fire rollene satt opp en del problemstillinger til drøfting, og som i sum vil si litt om kommunen i dag greier å ivareta oppgaveløsningene knyttet til disse fire rollene.

Temadagen gjennomføres blant annet ved gruppearbeid, en gruppe for hver av kommunens roller, der status og utfordringer først blir presentert slik de fremgår av offentlig statistikk, hvoretter det innledes til diskusjon omkring konkrete problemstillinger for den aktuelle rolle. Utfordringene defineres og det letes etter spor av om rollen bedre ivaretas i en større kommune, og konkret hvilket sammenslåingsalternativ som kan være grunnlaget for denne kommunen.

Målet for temadagen er å få en felles forståelse for Porsgrunns situasjon og utfordring som grunnlag for en diskusjon om ulike kommunesammenslåingsalternativer som kanskje kunne levere bedre velferd til innbyggerne.

Forberedelse til temadagen.

Deltakerne på temadagen vil bli inndelt i grupper etter kommunens fire roller:

1. Tjenesteyter
2. Myndighetsutøver
3. Samfunnsutvikler
4. Demokratisk arena

Tjenesteyting.

Gruppeleder:
Andreassen

Leder av utvalg for barn, unge og kultur, Janicke

Fra administrasjonen:

Kommunalsjef Inger Lysa, kommunalsjef Aud Fleten, NAV leder Grunde
Grimsrud

Referent:

Helene Norli

Det vil i gruppen bli fokusert på følgende tjenester:

- Barnehage
- Grunnskole
- Pleie og omsorg i hjem og institusjon
- Sosialtjenesten
- Barnevern

Det vil fra administrasjonens side bli gitt en bakgrunn for situasjon og utfordring for hver av disse tjenestene, som grunnlag for å diskutere følgende aspekter:

1. Hva er de sterke og svake sidene ved tjenesten i dag?
2. Hva viser de økonomiske nøkkeltallene for tjenesten?

3. Hva viser eventuelle kvalitetsindikatorer, nasjonale målinger og brukerundersøkelser?
4. Har statlige tilsyn avdekket vesentlige feil og mangler?
5. Hvilke utfordringer gir den demografiske utviklingen?
6. Har kommunen utfordringer når det gjelder kompetanse, spesialisering og rekruttering?
7. Hvilke forventninger tror gruppen at innbyggerne i Porsgrunn vil ha til tjenesten i framtida?

Som en avslutning på informasjon og diskusjon, reflekteres det over om innbyggernes forventninger bedre kan ivaretas i en større og mer robust kommune og hvilke kommune-sammenslåingsmodeller dette i tilfelle kunne være, slik gruppen kjenner Grenlandskommunene i dag.

Myndighetsutøvelse.

Gruppeleder: Leder av utvalg for plan- og kommunalteknikk Trond Ingebretsen

Fra administrasjonen: Virksomhetsleder Jorid H. Sætre, virksomhetsleder Marianne Wallestad og virksomhetsleder Hanne Størksen

Referent: Kjell Lillestøl

Velferdslovgivningen gir kommunene mange fullmakter til å treffe enkeltvedtak, for eksempel om omfanget og innretningen av kommunale tjenester ovenfor innbyggerne. Dermed har kommunen også en sentral oppgave i å sikre innbyggernes rettssikkerhet. Dette gruppearbeidet vil fokusere på myndighetsutøvelse etter følgende lovverk:

- Plan- og bygningsloven
- Lov om kommunale helse og omsorgstjenester
- Lov om barnevernstjenester

Også for denne gruppen vil det bli gitt en status ut fra tilgjengelig statistikk som grunnlag for refleksjon og diskusjon omkring følgende tema:

1. Skaper mangel på kapasitet og kompetanse problemer for myndighetsutøvelsen? Hvordan er tilgangen på juridisk kompetanse?
2. Hva er omfanget av klager i forhold til en enkelte særloven?
3. Hvordan er saksbehandlingstiden og kvaliteten på saksbehandlingen? Er det foretatt brukerundersøkelser?
4. Har kommunen gode internkontrollsystemer for myndighetsutøvelse?
5. Hva finnes av interkommunalt samarbeid?
6. I hvilken grad er det problemer med inhabilitet og hvilke utfordringer skaper det?

Som en avslutning på informasjon og diskusjon, reflekteres det over om myndighetsutøvelsen kunne vært bedre og gi en større grad av rettssikkerhet i en større og mer robust kommune og hvilke kommune-sammenslåingsmodeller dette i tilfelle kunne være, slik gruppen kjenner Grenlandskommunene i dag.

Samfunnsutviklerollen.

Gruppeleder: Varaordfører Erik Bystrøm

Fra administrasjonen: Rådmann Per Wold og avdelingsleder Marius Lid

Referent: Torstein Haugland

Fra stortingsproposisjonen sakser vi følgende utsagn:

- Befolknings og kommunikasjonsutviklingen har endret de funksjonelle samfunnsutviklingsområdene og kommunestrukturen har bare i liten grad fulgt med.
- De fleste funksjonelle samfunnsutviklingsområder dekker i dag flere kommuner
- Byområdene favner flere kommuner der innbyggere og næringsliv lever sine daglige liv og opererer på kryss og tvers av kommunegrensene.
- De administrative grensene sammenfaller i liten grad med det funksjonelle området som det er nødvendig å se i sammenheng.

Byområdene har ifølge den samme proposisjonen sine egne utfordringer med tettsteder som inngår i flere kommuner og utgjør i tillegg bo- og arbeidsmarkedsregioner med stor grad av pendling mellom kommunene. Skien og Porsgrunn nevnes spesielt som eksempel på dette. Utgangspunktet for regjeringen er at slike flerkommunale byområder skaper utfordringer for ivaretagelse av alle kommunens roller. Det pekes spesielt på samfunnsutviklingsrollen gjennom helhetlige areal- og transportløsninger.

Ekspertutvalgets delrapport 2, sier spesielt:

- Et tettsted (slik SSB definerer det) bør i sin helhet inngå i en kommune
- Et tett integrert arbeidsmarked bør utgjøre en kommune.

Med dette som bakgrunn må gruppen drøfte:

1. Utgjør kommunen i dag et funksjonelt samfunnsutviklingsområde eller har kommunen måttet ivareta denne rollen sin, spesielt innen klima, areal, transport og næringsutvikling, sammen med andre kommuner og i tilfelle hvilke?
2. Hvordan er situasjonen i kommunen når det gjelder befolkningsutvikling, næringsutvikling, sysselsetting og pendlerproblematikk? Innfrir kommunen sine mål?
3. Identifiser og diskuter de utfordringer som krever felles løsninger på tvers av kommunegrensene. Hvilke er det?

Som en avslutning på informasjon og diskusjon, reflekteres det over om kommunens ivaretagelse av samfunnsutviklingsrollen bedre ivaretas ved sammenslåing med andre kommuner og i tilfelle hvilke kommuner som da peker seg. Med andre ord, hvilke kommunesammenslåingsmodeller kunne, ut fra samfunnsutviklingsperspektivet, være interessante å utrede videre?

Kommunen som demokratisk arena.

Gruppeleder:

Sverre Siljan, by- og nærmiljøpartiet

Fra administrasjonen:

Virksomhetsleder Stian Stiansen, formannskapssekretær Merete Halvorsen.

Referent:

Stian Stiansen

Det legges i regjeringens opplegg til grunn følgende kriterier som sentrale for at kommunene skal kunne ivareta sin rolle som demokratisk arena:

- Høy politisk deltakelse
- Lokal politisk styring
- Lokal identitet
- Bred oppgaveportefølje
- Statlig rammestyring

Kriteriet «høy politisk deltakelse» er særlig knyttet til valgdeltakelse, men refererer seg også til innbyggernes deltakelse mellom valg. Det legges videre til grunn at det også etter endringene i kommunestrukturen skal være høy politisk deltakelse i alle landets kommuner, både i og mellom lokalvalg.

Kriteriet «lokal politisk styring», menes at det særlig er to forhold som er viktige for muligheten for lokalt folkevalgte å styre og kontrollere kommunens virksomhet: Tilstrekkelig kapasitet, relevant kompetanse og distanse i den kommunale administrasjonen samt omfanget av interkommunalt samarbeid. Dette ut fra følgende betraktninger:

- Større kommuner vil medføre større administrativ kapasitet og bredere kompetanse. Også for kriteriet distanse vil økt kommunestørrelse være en fordel med hensyn til inhabilitet.
- Har graden av interkommunalt samarbeid fratatt bystyret reell politisk makt over lovpålagte oppgaver som det har ansvar for? Med andre ord, er det en grense for interkommunalt samarbeid før det går ut over bystyrets plikt og rett til å styre?

Ekspertutvalget skriver om kriteriet «lokal identitet» at dette vil bli påvirket i sammenslåtte kommuner, men presiserer at identitet først og fremst ser ut til å være knyttet til byen, bydelen eller bygda en bor i, ikke så mye til kommunegrensene. Utvalget tilrår likevel at det gjennomføres tiltak for å redusere noen av de effektene kommunesammenslåinger kan få for nærhet mellom de folkevalgte og innbyggerne.

Ekspertutvalget mener at norske kommuner også i dag har en «bred oppgaveportefølje». Utvalget legger til grunn at kommunene fortsatt skal ha ansvar for en bred oppgaveportefølje på betydningsfulle områder. Overføring av oppgaver til større kommuner vil innebære at flere saksområder kommer under lokalpolitisk styring og kontroll. Det gir lokalt folkevalgte et utvidet ansvarsområde og kan bidra til å styrke lokaldemokratiet.

Om «statlig rammestyring» skriver ekspertutvalget bl.a.: Det legges til grunn at kommuner med en minstestørrelse på 15 000 – 20 000 innbyggere vil ha tilstrekkelig kapasitet og kompetanse på betydelig flere områder enn det de fleste kommunene har i dag og dermed innebære mindre behov for statlig detaljstyring. Utvalget legger til grunn at det vil være fullt mulig å ivareta innbyggernes rettsikkerhet og andre nasjonale mål innenfor en modell med styring gjennom overordnet, rammepreget regelverk og rammefinansiering. Utvalget legger videre til grunn at behovet for veiledning, rådgiving og tilsyn blir mindre når kommunene blir større. En slik kommunestruktur bør gi større likeverdighet mellom stat og kommune og en generelt styrket tillit til lokalt folkevalgtes prioriteringer og til oppgaveløsningen i kommunene. Dette vil, etter utvalgets syn, bidra til å styrke lokaldemokratiet.

Med dette som bakgrunn, reflekter over følgende:

1. Hvordan er lokaldemokratiet organisert i dag og hvilke deltakelsesformer er etablert?
2. Hvordan er rekrutteringen og engasjementet for å drive politisk arbeid?
3. Hvilke partier er representert og hvordan er aktiviteten i partiorganisasjonene?
4. Hvordan er valgdeltakelsen og det lokalpolitiske engasjementet?
5. Hvordan drives lokalpolitisk styring – overordnet eller detaljstyring?
6. Hvordan er forholdet mellom saksmengde og tid til å drive lokalpolitikk i kommunestyret?
7. Hvordan oppleves statens styring i dag? Rammestyrt eller detaljstyrt? Hva foretrekkes? I tilfelle rammestyring foretrekkes, tror du dette bedre oppnås i større kommuner?
8. Regjeringen varsler nye oppgaver til større kommuner. Ekspertutvalget nevner bl.a. videregående opplæring og kollektivtrafikk for kommuner med flere enn 100 000 innbyggere. Tror du dette vil øke den lokalpolitiske interessen?

Som en avslutning på informasjon og diskusjon, reflekteres det over den lokalpolitiske situasjonen i kommunen og om regjeringens kriterier for å ivareta kommunens rolle som lokalpolitisk arena, tilsier at dette blir bedre ivaretatt gjennom sammenslåing med andre kommuner og i tilfelle hvilke kommuner som da peker seg. I hvilken grad vektlegges nye oppgaver til kommunene i denne vurderingen?